

PERHEHOIDON OMAVALVONTASUUNNITELMA

SOS-Lapsikylä Etelä-Suomi, perhehoito

SISÄLTÖ

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	3
3 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	4
4 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO	8
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	13
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	19
7 ASIAKASTURVALLISUUS.....	23
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN.....	28
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA.....	29
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	30

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi SOS-lapsikyläsäätiö

Y-tunnus 0813692-2

SOS-Lapsikylä on valtakunnallinen palveluntuottaja.

Palveluyksikkö/palvelu

Nimi SOS-Lapsikylä Etelä-Suomi, perhehoito

Katuosoite Niittytaival 13

Postinumero 02200

Postitoimipaikka Espoo

Hyvinvointialue, jossa yksikkö sijaitsee yhteystietoineen Länsi-Uudenmaan (Niitty- kumpu) ja Vantaa-Keravan (Kivistö) hyvinvointialueet

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Perhehoidon asiakaspaikat: Toimeksiantosuhteisen perhehoidon tukityö, jossa 120 asiakaspaikkaa. Asiakasryhmä: lastensuojelussa asiakkaana olevat lapset.

Esihenkilö: Katri Kuvaja, puh (+358) 045 126 2304, katri.kuvaja@sos-lapsikyla.fi

Toimintalupatiedot

Ilmoituksen ajankohta

- Valvira 10.12.2014 (sisältäen sekä ympärivuorokautiset että ilmoituksenvaraiset palvelut ja kaikki toimipisteet)
- Valvira 10.12.2018 (päivitetty, SOS-Lapsikylä Espoo)

Palveluuala, joka on rekisteröity Lastensuojelun perhehoito

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat

Ostopalvelujen tuottajat

Palvelukokonaisuudesta vastaava palveluntuottaja vastaa alihankintana tuotettujen palvelujen laadusta.

Miten palveluntuottaja varmistaa ostopalvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden? Alihankintaa käytetään tilapäisissä tilanteissa ja niitä hankittaessa noudatetaan samoja laatu- ja turvallisuusvaatimuksia kuin jos työn tekisi SOS-Lapsikylään työsuhteessa oleva. Tällä

hetkellä Espoo-Vantaan perhehoidon palvelussa ei käytetä alihankkijoita.

Onko alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta vaadittu omavalvontasuunnitelmat?

x ☐ Kyllä ☐ Ei

2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

SOS-Lapsikylä Eteläsuomen perhehoidon omavalvontasuunnitelma on laadittu perhehoidon palveluvastaavan sekä perhehoidon tukityötä tekevien sosiaaliohjaajien ja sosiaalityöntekijöiden kesken. Perhehoidon omavalvontasuunnitelmaa päivitetään ajoittain, esimerkiksi toiminnan sisältöjen muuttuessa ja niitä kehitettäessä henkilöstöltä tai asiakkailta tulleen palautteen perusteella. Omavalvontasuunnitelma on nähtävissä julkisesti ja siitä on otettu tulosteet Espoon Niittykummun toimistolle (Niittytaival 13, 02200 Espoo) sekä Vantaan Kivistön (Safiirikuja 9 A 15) toimistolle. Omavalvontasuunnitelma perhehoidosta löytyy myös Kivistön ja Niittykummun tapaamisasunnoista, asuntokansiosta. Tapaamis-asuntoa käyttävät perhehoitoon sijoitettujen lasten vanhemmat ja lapset eri pituisiin perhetapaamisiin.

Omavalvonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Omavalvontasuunnitelma on laadittu SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon tiimissä, jossa kaikilla paikalla olevilla on mahdollisuus osallistua omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja kaikilla on myös mahdollisuus täydentää omavalvontasuunnitelmaa jälkikäteen.

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavat: Katri Kuvaja, palveluvastaava, puh 045-126 2304, katri.kuvaja@sos-lapsikyla.fi

Lisäksi omavalvontasuunnitelmien laatimisen ja seurannan tukena on SOS-Lapsikylän laadusta vastaava kehittämispäällikkö Sonja Valovaara-Annola, puh 044 728 9507, sonja.valovaara-annola@sos-lapsikyla.fi

Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa, ellei toiminnassa tapahtu palvelun laatuun tai asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Omavalvontasuunnitelma on nähtävillä molemmissa toimipisteissä ilmoitustauluilla ja toimipisteiden tapaamisasunnoilla. Lapset ja heidän läheisensä saavat halutessaan omavalvontasuunnitelman luettavakseen. Perheen sosiaaliohjaaja toimittaa omavalvontasuunnitelman halukkaille luettavaksi.

3 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

SOS-Lapsikylä Etelä-Suomi tuottaa lastensuojelulain (417/2007) tarjoaa vahvasti tuettua perhehoitopalvelua, jossa keskeistä on yhteisön ja moniammatillisen tiimin tarjoama asiantuntijatuki sijaisperheille. Perhehoitopalvelun tavoitteena on antaa lapselle turvallinen, kestävä ja hänen tarpeidensa mukainen sijaishuollon ratkaisu niin kauan, kuin lapsi sitä tarvitsee. Perhehoidon tuen avulla edesautetaan perhehoitajia kehittämään valmiuksiaan, tiedostamaan perhehoitotehtävänsä vaatimukset ja velvollisuudet sekä jaksamaan tehtävässään. Rinnakkainen vanhemmuus sekä lapsen ja perhehoitajan välisen kiintymyssuhteen tukeminen ovat SOS-Lapsikylän perhehoitopalvelun keskiössä.

Jokaiselle perheelle on nimetty omat tukityöntekijät, jotka huolehtivat palvelun kuvauksen mukaisen säännöllisen tuen tarjoamisesta perheille heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti räätälöidysti. SOS-Lapsikylän psykologi tarjoaa perheille konsultatiivista tukea muun muassa perhehoitajan ja lapsen vuorovaikutustilanteisiin sekä kiintymyssuhteeseen liittyen. Perheille tarjotaan vuosittain täydennyskoulutusta erilaisista aiheista. Perhehoitajien vapaiden pitämistä tuetaan sijaishoitajajärjestelyn avulla. Perhehoitajille järjestetään myös työnohjausta. Lisäksi perhehoidon perheille järjestetään erilaisia tapahtumia ja virkistyspäiviä.

Perhehoitajan kanssa tehdään vuosittain yksilöllinen tuen suunnitelma, johon suunnitelmaan tarkemmin perhehoitajan tuen tarpeet, koulutukset sekä lakisääteiset vapaat. Perhehoitajan tuen suunnitelma on tallennettu tietoturvallisesti asiakastietojärjestelmä Nappulaan.

Arvot ja toimintaperiaatteet

SOS-lapsikylätoiminnan arvot ovat:

Rohkeus

Olemme aina lasten ja nuorten puolella ja puolustamme lasten oikeuksia. Puutumme työsämme epäkohtiin. Meillä on rohkeutta kulkea rinnalla, kuunnella ja oppia sekä avoimin mielin kehittää uutta kasvaaksemme ammattilaisina ja organisaationa.

Sitoutuminen

Meillä on yhteinen strategia ja tavoitteet, joiden eteen teemme töitä joka päivä. Pidämme lupaksemme ja pyrimme pitkäjänteisiin suhteisiin kaikkien sidosryhmiemme kanssa.

Luottamus

Olemme luottamuksen arvoisia. Toimintaamme ohjaa läpinäkyvyys ja laatu. Kunnioitamme kaikkia ihmisiä ja rakennamme työllämme siltoja ihmisten ja yhteisöjen välille.

Vastuullisuus

Tavoitteenamme on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Kannamme vastuuta yhteiskunnastamme ja työskentelemme heikommassa asemassa olevien hyväksi. Olemme vastuullinen kumppani hyvinvointialueille, lahjoittajille ja muille yhteistyökumppaneillemme.

Vaikuttavuus

Pyrimme saamaan aikaan myönteistä muutosta ihmisten elämässä ja vaikuttavuutta yhteiskunnallisella tasolla. Edistämme ratkaisujen löytymistä seuraamalla työmme tuloksia ja kertomalla työmme vaikuttavuudesta.

SOS-Lapsikylän arvot ovat aktiivisesti ja käytännön tasolla mukana arjen toiminnassa. Arvot käydään tiimien kanssa perinpohjaisesti läpi osana uuden työntekijän perehdytystä ja vuosittaista toimintasuunnitelmaa tehdessä sekä koko lapsikylän yhteistä strategiaa luodessa. Kaikki työntekijät ovat sitoutuneet arvopohjaiseen työhön ja SOS-Lapsikylän yhteiset arvot ovat sellaisia, että kaikkien on niihin helppo sitoutua ja toimia niiden mukaisesti arjen tasolla.

Toimintaperiaatteet

SOS-Lapsikylän perhehoidon viitekehys on ammatillisuus, dialogisuus ja kiintymyssuhdeperusteisuus ja terapeuttisuus. Viitekehys toimii käytännön tukityötä raamittavana ja ohjaavana tekijänä. Myös perhehoitajille järjestettävän täydennyskoulutuksen keinoin tuetaan viitekehysten implementoitumista käytäntöön perhehoitajien arkeen.

Laatulupaukset

SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoitopalvelussa tunnistetaan perhehoitajien yksilölliset vahvuudet ja kehittämistarpeet ja luodaan PRIDE-valmennuksesta tukityön vaiheeseen katkeamatonta yhteyttä, jotta perhehoitajat pääsevät toimintansa aloittamisen

yhteydessä kehittämään ja vahvistamaan omia vahvuuksiaan perhehoitajana, sekä pystytään huomioimaan perhehoitajien kehittymistarpeet tukityössä. Tehtäessä tukityötä ihmisten kotoa, perhehoitajien luona, kunnioitetaan perhehoitajien yksityisyyttä ja oman kodin rauhaa, mutta samalla tukityötä tehdään säännöllisesti kotikontekstissa, jotta ihmisten toiminta ja tavat näkyisivät mahdollisimman autenttisina siinä toimintaympäristössä, jossa he arkeansa yhdessä lasten kanssa viettävät.

Tärkeää on myös kohdata koko perhehoitoperhe kokonaisuudessaan ja havainnoida perhehoitoon sijoitettujen lasten, perhehoitajien mahdollisten omien lasten sekä perhehoitajien välistä vuorovaikutusta ja tapoja toimia yhdessä. Perhehoitoon sijoitetulla lapsella on oikeus tulla kohdelluksi tasaveroisena perheenjäsenenä, vaikkakin sijaishuollon taustakonteksti vaikuttaa taustalla eri tavoin hänen hoitoonsa, huolenpitoonsa ja myös arjessa toimimiseen muun muassa lasten läheisten tapaamisten, tehtävän dokumentaation ja seurattavien tietojen perusteella. Lapselle perhehoidossa annetaan ikään ja kehitystasoon huomioiden tietoa omasta taustasta ja annetaan lapselle mahdollisuus osallistua dokumentointiin kertomalla kuulumisia ja ajatuksiaan arjesta.

Lasta myös valmistetaan jälkihuollon vaiheeseen ja itsenäistymiseen ja mahdollistetaan iän mukaisesti rahan käyttämistä, taloustöiden tekemistä, asioimista ja omien asioiden hoitamista. Lapselle kerrotaan hänen oikeudestaan jälkihuoltoon yhdessä tukityöntekijän ja perhehoitajan kanssa ja pyritään eri tavoin tiedon ja etukäteisen valmistelun avulla vähentämään lapsen pelkoja ja mahdollisia ennakkokäsityksiä.

Kaikessa lapsen hoidossa ja huolenpidossa korostetaan turvaa ja osallisuutta; lapsi perhehoidossa on oma tärkeä yksilö, jolla on oikeus omiin läheisiin, yksilölliseen tukeen koulua käytäessä sekä mielekkääseen, lapsen valitsemaan harrastukseen. Lapsi saa ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti valita vaatteitaan ja tehdä ulkonäköönsä liittyviä valintoja. Perhehoidon palvelussa korostetaan yhteistyössä perhehoitajan kanssa lapsen arvokkuutta, merkityksellisyyttä, yksilöllisyyttä ja turvallisen lapsuuden polkua, johon kuuluvat epäonnistumiset, mokaamiset ja virheet. Perhehoitajan ja lapsen haastavissa vuorovaikutustilanteissa tuetaan lapsen ja perhehoitajan yhteyden löytymistä tukityön eri keinoin ja korostetaan aikuisen vastuuta ja velvollisuutta yhteyden luomisessa.

SOS-Lapsikylän perhehoidossa pidämme **aktiivisesti yhteyttä lapsen sijoittaneeseen hyvinvointialueeseen ja kommunikoimme lapsen ja perhehoitajan tilanteesta.** Olemme toiminnassamme sitoutuneet **tuomaan lapsen etua esille ja olemme rohkeasti lapsen puolella** kommunikoiden sen, jos esimerkiksi perhehoito ei vastaa enää lapsen tarpeita tai lapsi ei olisi enää perhehoitokuntoinen. **Huolehdimme perhehoitajan**

ajankohtaisesta dokumentaatiosta, jotta sosiaalityöntekijällä on laadukas dokumentaatio käytettävissään. Perheen tukityöntekijän ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja perhehoitajan kanssa käydään lävitse SOS-Lapsikylän tarjoama tuki ja sopimuksen sisällöt, jolloin **kaikki osapuolet ovat tietoisia rooleista, vastuista ja velvollisuuksista**, joihin SOS-Lapsikylä on palveluntuottajana sitoutunut.

Epäkohdista ilmoittamiseen SOS-Lapsikylässä on vakiintuneet prosessit, sisältäen mm. poikkeamailmoitusten teon Laatuportti-järjestelmässä. Henkilöstö on perehdytetty näiden tekemiseen. Kommunikoimme aktiivisesti ja ajantasaisesti lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle kaikista huolista ja poikkeamista perhehoidossa. Tehtyjä poikkeamailmoituksia käsitellään SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon tiimissä sekä kootusti valtakunnallisesti palveluliiketoiminnan johtoryhmässä.

Perhehoitajien valmennuksessa olemme sitoutuneet toteuttamaan Pesäpuu ry:n PRIDE-valmennusmenetelmää. Perhehoidon palveluvastaavan ohella Espoo-Vantaan perhehoidon tiimissä työskentelee kaksi perhehoitajataustaista sosiaaliohjaajaa, jotka ovat käyneet kyseisen valmennusohjelman. Vahva PRIDE-valmennusosaaminen perhehoidon tiimissä tukee myös tukityötä ja perhehoitopalvelun laatua.

Jokaiselle perhehoitoon sijoitetulle lapselle laaditaan yksilöllinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, mikä on laadittu asiakassuunnitelman perusteella. Hoito- ja kasvatussuunnitelmassa konkretisoidaan lapsen hoidon tavoitteet ja toimenpiteet. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa päivitetään lapsen tilanteen muuttuessa, säännöllisesti perhehoidon tukityön aikana ja ko. dokumentti lähetetään lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle hyvinvointialueelle. Perhehoidossa olevien lasten tilanteista raportoidaan säännöllisesti hyvinvointialueiden sosiaalityöntekijöille kausikoosteen avulla.

SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon palvelussa kerätään säännöllisesti asiakaspalautetta sekä perhehoitoon sijoitetuilta lapsilta, perhehoitajilta sekä lasten vastuusosiaalityöntekijöiltä. Palautekooste lähetetään laadusta vastaavan kehittämisspäällikön toimesta palveluvastaavalle, joka käsittelee sekä oman tiimensä työntekijöiden kesken. Palautekooste perhehoidon palvelusta lähetetään myös lapsikylän johtajalle. Mikäli palautteessa ilmenee esille tuotuja epäkohtia tai laadullisia puutteita SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon työntekijän toiminnassa tai perhehoitajan toiminnassa, palveluvastaava ja lapsikylän johtaja keskustelevat ja sopivat toimenpiteistä palvelun kehittämiseksi ja epäkohtien korjaamiseksi.

Mikäli perhehoidon työntekijän tietoisuuteen tulee sellainen epäkohta lapseen, lapsen

hoitoon, huolenpitoon, osallisuuden tai itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen, mitä ei voida pitää SOS-Lapsikylän perhehoidon arvojen tai vallitsevan lainsäädännön mukaisena lapsen edun mukaisena kohteluna, ollaan näistä epäkohdista yhteydessä hyvinvointialueen sosiaalityöntekijään. SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen työntekijät ovat sitoutuneita lapsen kuntoutumisen ja hyvän hoidon toteutumisen periaatteisiin ja tiivis työskentely kanssa auttaa huomaamaan mahdollisia epäkohtia, joihin tulisi puuttua.

Lasta perhehoitoon sijoitettaessa perhehoidon palveluvastaava pyytää hyvinvointialueen työntekijältä tarvittavat tiedot lapsen voinnista, verkostosta, mahdollisista diagnooseista ja toiminnassa havaituista asioista ja tarjoaa hyvinvointialueen työntekijälle vain sellaista perhevaihtoehtoa, jonka uskotaan olemassa olevien tietojen perusteella pystyvän hoitamaan ja huolehtimaan lapsesta ja sitoutumaan lapseen hänen tarvitsemaansa ajaksi.

Mikäli sijaishuollon aikana havaitaan epäkohtia, mitkä vaativat perhehoitajan toiminnan tarkastelua, käydään tästä ajankohtaisesti keskustelua perhehoitajan ja hyvinvointialueen sosiaalityöntekijän kesken. Mikäli perhehoidossa oleva lapsi kertoo sosiaaliohjaajalle tai sosiaalityöntekijälle asioita, jotka on syytä käsitellä perhehoidon osapuolten kanssa, se tehdään ajankohtaisesti ja lapsen puheet otetaan vakavasti. Lapsen läheisiä ja vanhempia kunnioitetaan ja lapsen ja läheisverkoston yhteydenpidolle ja tapaamisille pyritään luomaan SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen toimesta parhaat mahdolliset olosuhteet ja mahdollisuudet. SOS-Lapsikylän tapaamisasunnot ja muut tapaamistilat on sisustettu viihtyisiksi ja kodikkaiksi paikoiksi, joissa lapset ja läheiset voivat viettää sovitusti aikaa keskenään. Valvottujen ja tuettujen tapaamisten yhteydessä huomioidaan vanhemman tai muun tapaavan läheisen toiveet mahdollisuuksien mukaan ja tapaamisen aikana ohjaaja on tapaavien läheisten ja lapsen tukena ja apuna. Perhehoitajia tuetaan rinnakkaiseen vanhemmuuteen lapsen vanhempien kanssa ja tarvittaessa SOS-Lapsikylän työntekijä huolehtii tapaamiseen liittyvästä vaihtotilanteesta lapsen läheisen ja perhehoitajien kesken.

4 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

RISKIENHALLINTA

Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvontasuunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman perhehoidon palveluun

liittyvien riskien tunnistamista ei riskejä voida ennaltaehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin voida puuttua suunnitelmallisesti.

Riskit voivat aiheutua esimerkiksi riittämättömästä henkilöstömitoituksesta tai toimintakulttuurista, ja lisäksi riskejä voi aiheutua esimerkiksi perusteettomasta asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta tai fyysisestä toimintaympäristöstä. Usein riskit ovat monien toimintojen summa.

Turvallisen perhehoidon ympäristön luomiseksi perhehoidon palveluvastaava ja lapsikylän johtaja ovat sitoutuneet siihen, että työyhteisöön luodaan ilmapiiri, missä uskalletaan tuoda esille epäkohtia, pohtia mahdollisia tehtyjä virheitä tai pohdituttavia havaintoja. SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon tiimin työskentelylle luodaan psykologista turvallisuutta korostava ilmapiiri, jossa laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä havaintoja voidaan käsitellä. Kollegat perhehoidossa auttavat toinen toisiaan ja täydentävät yhteisellä työllä mahdollisuuksia hyvään ja laadukkaaseen tukityöhön. Palveluvastaava osallistuu myös asiakastyöhön erityisesti haastavissa tilanteissa. Lisäksi palveluvastaava käy jokaisen työntekijän kanssa vähintään kuukausittain kaikki asiakasperheet ja lapset läpi reflektoiden heidän tilanteitaan ja suunnittelee tukityötä yhdessä työntekijöiden kanssa.

Perhehoitajille ilmoitetaan työntekijän poissaolosta ja tukityötä suunnitellaan eteenpäin mahdollisesti poissaolosta huolimatta. Vaikka perhehoitajille on nimetty tietyt tukityöntekijät, tavoitteena on luoda tuttuutta koko perhehoidon tiimiin kokonaisuutena. Palveluvastaava osallistuu myös asiakastyöhön erityisesti haastavissa tilanteissa. Lisäksi palveluvastaava käy jokaisen työntekijän kanssa vähintään kuukausittain kaikki asiakasperheet ja lapset läpi reflektoiden heidän tilanteitaan ja suunnittelee tukityötä yhdessä työntekijöiden kanssa.

SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon tiimi tekee joka vuosi Laatuportissa riskienhallintasuunnitelman, jossa kaikkien osa-alueiden riskit kartoitetaan proaktiivisesti ja esiin nousseet riskit pyritään eliminoimaan. Ennakoimattomien riskien varalta on tehty selkeät protokollat, kuinka edetä, liittyen esimerkiksi lapseen kohdistuvaan pahoinpitelyepäilyyn. Kyläkoulu-oppimisympäristössä on henkilöstölle pakolliset koulutukset lastensuojelun ja perhehoidon tunnistettuihin riskeihin liittyen (esimerkiksi lapsen suojeleminen kaltoin kohtelulta, asiakasturvallisuuden perusteet ja tietoturva kuuluu kaikille -koulutuskokonaisuudet).

Epäkohtien käsittelyssä on protokollana poikkeamailmoitusten teko Laatuportissa, jossa ne käsitellään sovitun käytännön mukaisesti

SOS-Lapsikylän perhehoito on sitoutunut lisäksi SHQS-laatusertifikaatin mukaiseen toimintaan riskien ja epäkohtien hallinnassa ja käsittelyssä. SOS-Lapsikylän perhehoidon palvelu on saanut vuonna 2023 SHQS-laatusertifikaatin laadukkaasti toteutetusta perhehoidon palvelusta.

Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Yksikössä on käytössä Laatuportti-järjestelmä, johon jokainen työntekijä kirjaa havaitsemansa laatupoikkeamat, jotka käsitellään palveluvastaavan, lapsikylän johtajan, laadusta vastaavien kehittämisspäälliköiden ja alueellisen työsuojelutoimikunnan kokouksissa sekä tarvittaessa asianosaisten kanssa tarkemmin. Työyhteisössä on varmistettu, että kaikki osaavat käyttää Laatuporttia ja tietävät sen periaatteet. Vuosittain työryhmä täyttää riskienhallintasuunnitelman Laatuportissa, jossa yksilöidään esille nousseet riskit. Nämä edelleen käsitellään sovittujen mallien mukaisesti lapsikylän johtajan kanssa, SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen johtotiimissä ja valtakunnallisella tasolla palveluliiketoiminnan johtoryhmässä.

Riskienhallinnan työnjako

Toiminnasta vastaavan johdon ja esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuuteen liittyvistä asioista. Palveluliiketoiminnan johtaja, lapsikylän johtaja ja palveluvastaava huolehtivat siitä, että turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Perhehoidon palveluvastaavan vastuulla on saada aikaan myönteinen asenneympäristö turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii sitoutumista ja aktiivisia toimia koko henkilökunnalta.

SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidon palveluvastaava perehdyttää uudet työntekijät riskienhallinnan käytänteisiin ja varmistaa kaikkien aktiivisen toiminnan sovittujen käytänteiden mukaisesti (mm. Laatuportin käyttö poikkeamailmoitusten osalta ja vaadittavat aiheeseen liittyvät koulutukset). Omavalvontasuunnitelma ja riskienhallinta suunnitelma tehdään/käydään läpi koko tiimin kanssa, jotta kaikki ovat siitä tietoisia. Lisäksi omavalvontasuunnitelma on kaikkien luettavana perhehoidon tukityöntekijöiden Teams-kanavalla, toimistotiloissa sekä tapaamisasunnoilla.

Riskienhallinnan prosessi on käytännössä omavalvonnan toimeenpanon prosessi, jossa riskienhallinta kohdistetaan kaikille omavalvonnan osa-alueille.

Organisaatiotasoiset ohjeistukset:

Kriisivalmiussuunnitelma, riskienhallintasuunnitelma, lapsen suojelu kaikelta kaltoinkohtelulta ohjeet ja toimintaperiaatteet, laatukäsikirja, asiakasturvallisuussuunnitelma, lääkehoitosuunnitelma, yksintyöskentelyohje, lupien ja ilmoitusten laatimisen prosessi, toimintaohje virka-ajan ulkopuolelle, toimintaohje äkillistä henkilöstövajetta koskien sekä organisaation dokumentointiohjeistukset

Palvelu- ja yksikkökohtaiset ohjeistukset:

Perhehoidon toimintakäsikirja, perhehoitajan taustatietojen tarkistamiseen liittyvä ohjeistus

Riskien tunnistaminen

SOS-Lapsikylässä seurataan ja kerätään aktiivisesti poikkeamia ja läheltä piti tilanteita. Ilmoituksen voi tehdä työntekijä tai myös asiakas. Poikkeamia kerätään alla oleviin osa-alueisiin liittyen: asiakasprosessi, asiakasturvallisuus, palo- ja toimitilaturvallisuus, tietoturva- ja tietosuoja, työturvallisuus. Lisäksi Laatuportin kautta on mahdollisuus tehdä Sosiaalihuoltolain 48§ mukainen epäkohtailmoitus ja asiakkailla on mahdollisuus tehdä muistutus.

SOS-Lapsikylän perhehoidossa jo ennakkovalmennuksessa eli PRIDE-valmennuksessa kerrotaan tuleville perhehoitajille valvonnasta ja ilmoitusvelvollisuudesta. Perhehoitajille kerrotaan, että SOS-Lapsikylällä on nollatoleranssi lapseen kohdistuvaan väkivaltaan ja teemme lastensuojeluilmoituksen ja/tai rikosilmoituksen poliisille näiden ilmentyessä sovitun käytänteen mukaisesti. Perhehoidon tukityössä pyrimme avoimeen dialogiin perhehoitajien kanssa ja epäkohdan ilmentyessä perheen tukityöntekijä kommunikoi tilanteesta perhehoitajalle, lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle ja palveluvastaavalle. Palveluvastaava osallistuu epäkohtien käsittelyyn ja huolehtii, että tarvittavat ilmoitukset tulee tehtyä asianmukaisesti ja lakisääteisesti. Asiakkaita tiedotetaan, jos teemme epäkohtailmoituksen tai laatupoikkeamailmoituksen, ja kerrotaan, kuinka ne käsitellään. Tiimitasolla perhehoidon työntekijät tuovat keskusteluun palveluvastaavan kanssa kaikki havaitut epäkohdat ja ne käsitellään tarvittaessa yhdessä lapsikylän johtajan kanssa.

Ilmoitusvelvollisuus

Henkilökunta tuo esille havaitsemansa asiakasturvallisuuteen kohdistuvat riskit, epäkohdat ja laatupoikkeamat tekemällä poikkeamailmoituksen Laatuportissa ja kertomalla asiasta palveluvastaavalle. Palveluvastaava ohjaa henkilöstöä tekemään tarvittavat

jatkotoimenpiteet.

Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehittämisessä on toiminnasta vastaavalla taholla (palveluvastaava, lapsikylän johtaja, palveluliiketoiminnan johtaja), mutta työntekijöiden tulee ilmoittaa havaituista riskeistä esihenkilölleen tai muulle johdon edustajalle mahdollisimman pian havaitsemansa riskin jälkeen.

Asiakkaat ja omaiset voivat tuoda esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit joko ilmaisemalla ne SOS-Lapsikylän henkilöstölle suullisesti tai kirjallisesti tai kommunikoimalla lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tai hyvinvointialueen kautta.

Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitteleminen

Haittatapahtumat ja läheltä piti -tilanteet kirjataan, käsitellään ja raportoidaan Laatuportin poikkeamailmoitus käsittelyn kautta. Työntekijä tekee itse ilmoituksen, josta menee tieto esihenkilölle, lapsikylänjohtajalle, työsuojeluryhmälle sekä perhehoidon kehittämisspäällikölle. Saapuneet poikkeamailmoitukset käsitellään organisaatiossa sovittujen prosessien mukaisesti, vakavat tapaukset myös johtoryhmässä.

Korvattavia haittatapahtumia aiheuttaneen haittatapahtuman korvausprosesseista perheen oma työntekijä keskustelee ja neuvoo perhehoitajaa tarvittaessa yhdessä palveluvastaavan ja/tai lapsikylän johtajan kanssa tapahtuman vakavuusasteesta riippuen. Asiakkaita tiedotetaan heidän asemastaan ja oikeuksistaan voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisesti.

Korjaavat toimenpiteet

Esiin nousseet haittatapahtumat ja/tai epäkohdat tunnistetaan, selvitetään juurisyy ja pohditaan korjaavat toimenpiteet. Toimenpiteet toteutetaan yksikössä ja korjaavista toimenpiteistä tehdään kirjaukset omavalvonnan seuranta-asiakirjaan. Lapsikylän johtajaa tiedotetaan prosessin sisällöstä ja etenemisestä. Jos havaittu haitta tai epäkohta on sellainen luonteeltaan, että se voi koskea myös muita lapsikyliä, sovitaan laatutiimin kanssa työnjaosta tiedottamisen suhteen.

Jos havaitut/tunnistettut haittatapahtumat ja/tai epäkohdat koskevat perhehoitoon sijoitettua lasta tai perhehoitajaa, tiedotetaan lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää ja tarvittaessa hyvinvointialuetta asian tiimoilta. Perhehoitajan kanssa haittatapahtumat/epäkohdat käsitellään tukityöntekijän, SOS-Lapsikylän sosiaalityöntekijän, lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja tarvittaessa palveluvastaavan/lapsikylän johtajan kanssa. Alkuun tukityöntekijä ottaa ohjaustyössään havaitsemansa asiat puheeksi suoraan perhehoitajan kanssa, josta

asian laajempi käsittely lähtee tarvittaessa liikkeelle. Perhehoitajaa tiedotetaan asian mahdollisen jatkokäsittelyn etenemisestä ohjaajan/palveluvastaavan toimesta.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelu- ja hoitosuunnitelma

Hyvinvointialueen sosiaalityöntekijä laatii lapselle asiakassuunnitelman, minkä pohjalta laaditaan yhteistyössä perhehoitajan kanssa lapsikohtainen hoito- ja kasvatussuunnitelma. Hoito- ja kasvatussuunnitelmassa konkretisoidaan asiakassuunnitelmassa asetetut tavoitteet toimenpiteiksi ja teoiksi perhehoitajan ja lapsen arjessa. Lapsi otetaan mukaan iästä ja kehitystasosta riippuen mukaan hoito- ja kasvatussuunnitelman tekoon. Hoito- ja kasvatussuunnitelma lähetetään lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle hyvinvointialueelle.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a §)

Sijaishuoltopaikan tulee täydentää yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa asiakassuunnitelmaa tarvittaessa erillisellä hoito- ja kasvatussuunnitelmalla. Hoito- ja kasvatussuunnitelman tarkoituksena on havainnollistaa asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja kuvata yksityiskohtaisesti, miten lapsen tarpeisiin vastataan turvaten lapsen hyvä kohtelu. Hyvä hoito- ja kasvatussuunnitelma on mahdollisimman konkreettinen ja selkeä, jotta siitä käy ilmi lapseen liittyvät tavoitteet ja vastuut tavoitteiden toteuttamisen osalta.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma on toimitettava tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lapsen hoito ja palvelu tapahtuu aina lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tekemään asiakassuunnitelmaan. Sen pohjalta lapselle laaditaan SOS-Lapsikylän hoito- ja kasvatussuunnitelma, johon asiakassuunnitelman tavoitteita pilkotaan ja konkretisoidaan. Suunnitelma tehdään mahdollisimman konkreettiseksi ja arjen työtä ohjaavaksi.

Perheen tukityöntekijä laatii yhdessä perhehoitajan kanssa lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelman vähintään kerran vuodessa. Tarvittaessa SOS-Lapsikylän oma sosiaalityöntekijä on myös mukana prosessissa. Lapsi osallistuu mahdollisuuksien mukaan sen laadintaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen. Hoito- ja kasvatussuunnitelma pohjautuu lapsen asiakassuunnitelmassa sovittuihin asioihin. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa seurataan tukitapaamisilla ja sitä tarvittaessa päivitetään tukityön yhteydessä, jos lapsen

tilanteessa tapahtuu muutoksia, joiden takia se on oleellista. Hoito- ja kasvatussuunnitelma lähetetään lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmaa voidaan käydä läpi myös lapsen asiakassuunnitelmassa, jos lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä näin toivoo, silloin lapsen läheiset voivat olla myös mukana keskustelussa.

Perhehoidon tiimissä on henkilöstön kanssa käyty lävitse hoito- ja kasvatussuunnitelman täytön ohjeistus ja varmistettu, että kaikki osaavat sen täyttää. Lapsen läheiset eivät osallistu lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelman tekoon perhehoidon palvelussa, mutta voivat lapsen asiakassuunnitelmassa tai muuten osallistua sen läpikäyntiin lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän näin halutessa.

Perhehoitajalle laaditaan yhdessä tukityöntekijän ja tarvittaessa SOS-Lapsikylän oma sosiaalityöntekijän toimesta tehty perhehoitajan oma tukityönsuunnitelma, jossa suunnitellaan perhehoitajan omaa tuentarvetta ja hänelle henkilökohtaisesti tarpeellisia koulutuksia SOS- Lapsikylän koulutustarjonnasta.

Asiakkaan kohtelu

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava kunnioittaen hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään.

Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Perhehoidon palvelussa lapsella on oikeus tehdä ikä ja kehitystaso huomioiden päätöksiä omaan elämäänsä liittyen. Tukityöntekijöiden roolina on tukea perhehoitajan valmiutta vahvistaa lapsen osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta elämässään. Lapsen osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden vahvistaminen lähtee pienistä teoista lapsen elämässä. Lapsella on oikeus saada tietää mitä tietoja hänestä dokumentoidaan ja hänellä on oikeus osallistua dokumentointiin kertomalla mielipiteistään, kuulumisistaan ja tapahtuneista asioista. Perhehoitaja voi näyttää lapselle Nappulan etusivun ja kertoa dokumentoinnin merkityksestä muun muassa lapsen elämänhistorian kannalta. Perhehoidon tukityöntekijät varmistavat perhehoitajalta, että tämä on kertonut lapselle asiakassuunnitelmanneuvottelusta sekä siitä, miten ja millä tavoin lapsi voi osallistua tai kertoa näkemyksistään lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lasta kannustetaan osallistumaan hoito- ja kasvatussuunnitelman tekemiseen sekä asiakassuunnitelmanneuvotteluun ja siten

vaikuttamaan omiin asioihinsa. Lapsen yksityisyyttä kunnioitetaan kaikissa tilanteissa, eikä hänen asioistaan puhuta muiden ulkopuolisten tai perheenjäsenien kuullen. Lapsesta kirjataan vain sellaisia tietoja, mitkä ovat olennaisia ja merkityksellisiä lapsen lastensuojelun asiakkuuden kannalta.

Perhehoitajien kanssa käydään osana tukikeskusteluja keskustelua liittyen sijoitettujen itsemääräämisoikeuteen liittyvien asioiden toteutuminen (kuten oikeus yksityisyyteen, vapaus päättää itse omista jokapäiväisistä toimistaan ja mahdollisuudesta yksilölliseen ja omannäköiseen elämään). Jos jonkun lapsen kohdalla tunnistetaan joku erityinen asia tai lapsi/nuori tuo itse esiin sellaisen, niin tukityön keinoin vahvistetaan hänen oikeuksiensa toteutumista. Tarvittaessa tukityöntekijä vahvistaa lapsen osallisuutta käytävästä keskustelusta. Tukityöntekijät tapaavat myös perheeseen sijoitettuja lapsia/nuoria ajoittain osana perhehoitajan tukityötä ja kannustavat lapsia/nuoria tuomaan esiin omaan itsemääräämisoikeuteen liittyviä asioita. Jos tukityöntekijä huomaa puutetta aiheen tiimoilta, ottaa hän asian puheeksi perhehoitajan, palveluvastaavan ja tarvittaessa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa, jotta asia saadaan korjattua.

Perhehoidossa on töissä kumpaakin oletettua sukupuolta olevia työntekijöitä, joten ajankohtaisessa tilanteessa Espoo-Vantaan perhehoidossa pystytään mahdollistamaan lapselle/nuorella hänen omaa oletettua/koettua sukupuoltaan olevan työntekijän tuki, jos lapsi/nuori tätä erityisesti toivoisi. Muutoin kaikki perhehoidoin työntekijät toimivat työssään sukupuolisensitiivisellä otteella ja ottavat huomioon sukupuolisensitiivisyyteen liittyvät tekijät. Osana tukityötä perheessä pyritään käymään keskustelua lapsen/nuoren yksityisyyden säilyttämistä tukevista keinoista. Tukityössä ohjataan perhehoitajia myös sukupuolisensitiivisyyteen liittyvissä asioissa silloin, kun se on sijoitetun lapsen tilanteen kannalta ajankohtaista.

Perhehoitajille tarjotaan koulutusta ja valmennusta siihen, miten lapsen osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta huomioidaan niin arjessa kuin muussakin toiminnoissa.

SOS-Lapsikylässä koulutetaan kaikkia työntekijöitä ymmärtämään lapsen oikeuksia ja vahvistamaan sen toteutumista. Niiden lisäksi on kehittämisryhmä, jossa käsitellään lasten osallisuuden mahdollistamista niin arjessa, rakenteissa kuin päätöksenteossakin.

Lapsen osallistuminen kaikkiin häntä koskeviin neuvotteluihin pyritään toteuttamaan, ja

neuvottelut rakennetaan lapsesta käsin. SOS-Lapsikylässä on käytettävissä myös lasten luomat ohjeet lapsiystävällisen neuvottelun järjestämiseksi.

Perhehoidossa ei käytetä lastensuojelulain mukaisia rajoittamistoimenpiteitä yhteydenpidon rajoittamista lukuun ottamatta. Perhehoitajille tarjotaan koulutusta ja ohjausta kasvatuskäytäntöjen ja rajoitustoimien eroista.

Henkilöstön kanssa on sovittu toimintatavat esim. vaaratilanteissa/kun joku käyttäytyy uhkaavasti. Henkilöstö tekee aina poikkeamailmoituksen Laatuporttiin näissä tilanteissa ja tilanne käydään palveluvastaavan ja tarvittaessa lapsikylän johtajan kanssa lävitse. Vakavimmat tapaukset tuodaan ilmi myös laadusta vastaavalle kehittämisspäällikölle ja SOS-Lapsikylän johtoryhmälle.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Perhehoidossa varmistetaan asiakkaiden asiallinen kohtelu varmistamalla henkilöstön huolellinen perehdytys SOS-Lapsikylä-säätiön toimintakulttuuriin ja arvoihin. Jokainen uusi työntekijä käy perehdytysohjelman myös Kyläkoulu-oppimisalustalla. Asiakkaan asiallisesta kohtelusta puhutaan osana arjen toimintakulttuuria ja työntekeä. Jos joku havaitsisi epäasiallista käytöstä, veisi hän asian ensin omalle esihenkilölleen tiedoksi, joka puuttuisi asiaan. Jos epäasiallinen kohtelija olisi työntekijän oma esihenkilö, voi myös siitä ilmoittaa Laatuportissa siten, että ilmoituksen käsittelijä on tuolloin muu kuin työntekijän esihenkilö.

Asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokemaa epäasiallista kohtelua, haittatapahtuma tai vaaratilanne tukityöntekijän, palveluvastaavan ja tarvittaessa lapsikylän johtajan kanssa yhdessä. Perheen tukityöntekijä kokoaa tarvittavat henkilöt mukaan keskusteluun.

Jokaisen SOS-Lapsikylän palveluissa olevan lapsen ja tämän läheisten kanssa käydään läpi tilanteet, miten he voivat antaa palautetta, raportoida poikkeamista ja epäasiallisesta kohtelusta. Yhteystiedot eri tahoille ovat kaikkien asiakkaiden nähtävissä.

SOS-Lapsikylän intranetistä (Kotipiha) löytyvät kaikki SOS-Lapsikylän yhteystiedot. Perhehoitajille kaikki SOS-Lapsikylän yhteystiedot löytyvät heille tarkoitetusta intrasta, Extranetissä.

Asiakkaan osallisuus

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Asiakkailta ja heidän läheisiltään kerätään säännöllisesti asiakaspalautetta, jolla tapaa he voivat osallistua yksikön palvelun ja omavalvonnan kehittämiseen. Myös virallisen asiakas- palautelomakkeen ulkopuolelta tullut asiakaspalaute kirjataan ylös ja käsitellään tiimissä ja tarvittaessa laajemminkin säätiössä.

Lasten sekä heidän perheidensä osallisuutta pyritään lisäämään asiakaspalautteen kerää- misen lisäksi muun muassa tapaamalla lapsia ja heidän vanhempiaan sijoituksen käynnis- tyttyä, jolloin saamme arvokasta tietoa lasten ja hänen vanhempiensa toiveista ja ajatuksista lapsen elämään liittyen. Vanhempien ja lasten näkemyksiä pyritään huomioi- maan palvelussa mahdollisuuksien mukaan. Perhehoidossa asiakaspalautetta kerätään vähintään 2 kertaa vuodessa tilanteesta ja tarpeesta riippuen. Asiakkailta kerätään asia- kaspalautetta säännöllisesti neuvottelujen yhteydessä tai lähettämällä palautelinkki teks- tiaviestillä tai sähköpostilla. Asiakaspalautetta kerätään Webropol-järjestelmän avulla. Asiakaspalautetta seurataan toimintayksikkökohtaisella raportilla, jonka SOS-Lapsikylän laatutiimi koosta perhehoidon tiimin käyttöön. Palautekoosteita käydään läpi perhehoidon tiimipalavereissa sekä yhteistyössä laatutiimin kanssa. Saatua asiakaspalautetta seura- taan myös palveluliiketoiminnan johtoryhmässä ja säätiön johtoryhmässä säännöllisesti. Asiakaspalautteista nousevia kehittämistarpeita työstetään laatutiimin ja perhehoidon tii- mien välisen yhteistyön avulla.

Asiakkaan oikeusturva

Palvelun laatuun tai asiakkaan saamaan kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsitel- tävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Asiakkaille tiedotetaan myös muistutusmenettelystä ja tiedot sen tekoon ovat näkyvillä pyydetä- essä asiakkaille annettavassa ohjeessa. Työntekijöille ohjeistus löytyy Kotipihalta (intranet-sivu). Palvelun laatuun tai asiakkaan saamaan kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muis-

Asian selvittämisestä vastaa SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen lapsikylän johtaja tai

perhehoidon palveluvastaava. Muistutusmenettelystä on myös koko järjestöä koskeva ohjeistus. Viranomaiselta tullut muistutusta koskeva selvityspyyntö käsitellään toimipisteessä mahdollisimman pian, viimeistään neljän viikon kuluessa.

Muistutukset, kantelut ja muut valvontapäätökset käsitellään lapsikylittäin ja yleisellä tasolla palveluliiketoiminnan johtoryhmässä. On tärkeää, että laadusta ja palvelusta vastaavat kehittämisspäälliköt ovat mukana teemojen käsittelyssä, sillä niiden pohjalta palveluiden yhteisiä toimintaperiaatteita on mahdollista kehittää entisestään.

Muistutuksen vastaanottaja, virka-asema ja yhteystiedot

Katri Kuvaja, perhehoidon palveluvastaava, p. 045-126 2304

Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

- **Vantaan ja Keravan hyvinvointialue:** Miikkael Liukkonen, miikkael.liukkonen@va-kehyva.fi , puh: 09 41910230
- **Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue:**
 - Espoo, Hanko, Kauniainen, Kirkkonummi ja Raasepori, Eva Peltola ja Terhi Willberg, puh. 029 151 5838, sosiaali.potilasasiamies@luvn.fi
 - o Inkoo, Karkkila, Lohja, Siuntio ja Vihti, Clarissa Peura ja Jenni Henttonen puh. 040 027 7087
- **Helsingin kaupunki:** Jenni Hannukainen, Sari Herlevi ja Teija Tanska, sosiaali.potilasasiamies@hel.fi , 09 31043355
- **Itä-Uudenmaan hyvinvointialue:** Anette Karlsson, anette.karlsson@itauusimaa.fi puh. 040 5142535
- **Keski-Uudenmaan hyvinvointialue:** Clarissa Peura ja Jenni Henttonen, p. 040 027 7087, sosiaaliasiamies@sosiaalitaito.fi
- **Kymenlaakson hyvinvointialue:** Pirjo Haikara, pirkko.haikara@socom.fi puh. 040 7287313
- **Päijät-Hämeen hyvinvointialue:** puh. 03 8192504 (puhelinasiointi)
- **Pirkanmaan hyvinvointialue:**
 - o Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kangasala, Kihniö, Kuhmoinen, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Parkano, Pirkkala, Pälkäne, Tampere, Valkeakoski,

Vesilahti, Ylöjärvi, sosiaaliasiamies@pirha.fi

- o Akaa, Urjala, puh.satu.loippo@pikassos.fi
- o Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Virrat, sosiaaliasiamies@merikratos.fi
- o Punkalaidun ja Sastamala, sosiaaliasiamies@tukitalo.com
- **Varsinais-Suomen hyvinvointialue**, Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Koski TI, Kustavi, Laitila, Lieto, Loimaa, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Oripää, Paimio, Parainen, Pyhäranta, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Somero, Taivassalo, Turku, Uusikaupunki, Vehmaa, puh. 050 3415244

Sosiaalivastaava neuvoa ja ohjaa asiakkaita ja heidän omaisiaan sosiaalihuollon asiakkaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa, esim. tiedonsaantioikeus, hoitoon liittyvät asiat ja saatu kohtelu. Sosiaalivastaava auttaa tarvittaessa ristiriitojen ratkaisemisessa ja neuvoa menettelytavoista. Tarvittaessa sosiaalivastaava avustaa muistutuksen tekemisessä.

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot sekä tiedot sitä kautta saatavista palveluista

Valtakunnallinen puhelinneuvonta p. 029 5536901

Kuluttajaneuvoja mm. avustaa ja sovittelee kuluttajan ja yrityksen välisessä riitatilanteessa, ohjaa kuluttajaa oikean tiedon lähteille ja antaa kuluttajille tietoa kuluttajan oikeudellisesta asemasta.

Omatyöntekijä

Perhehoitoon sijoitetulla lapsella on hyvinvointialueella hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä, joka vastaa lapsen/nuoren asioista. SOS-Lapsikylästä perhehoitoperheelle nimetään oma tukityöntekijä. Jos työntekijät vaihtuvat, tiedotetaan perhehoitajaa asiasta viipymättä.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Sijoitetun lapsen perhehoitoa ohjaa asiakassuunnitelman pohjalta tehty hoito- ja kasvatussuunnitelma, johon lapsen hyvinvoinnin, kuntoutumisen ja kasvun tuen tavoitteet ja keinot

kuvataan. Tavoitteissa etenemistä seurataan niinikään hoito- ja kasvatussuunnitelmaa päivittämällä, ja kirjaamalla niitä myös vastuusosiaalityöntekijälle lähetettävään kausikoosteeseen. Perhehoitaja toteuttaa lapsen hoidon tavoitteita lapsikohtaisesti ja lapsen tarpeiden mukaan perhehoidon arjessa. Tukityöntekijä tukee perhehoitajaa keskusteluin ohjaamalla tähän tehtävään. Myös vastuusosiaalityöntekijä tukee ja seuraa lapsen kuntoutumisen etenemistä, ja hänen vastuullaan on arvioida lapsen tarvitsemia hoito- ja kuntoutuspalveluita yhdessä SOS-Lapsikylän ja perhehoitajan, sekä lapsen ja hänen läheistensä kanssa.

Perhehoitajat vastaavat arjessa sijoitetun lapsen hyvinvoinnista ja liikkumisesta. Perhehoidon tukityöntekijät pystyvät auttamaan perhehoitajaa miettimään lapselle sopivaa harrastusta ja vahvistavat lapsen osallisuutta sopivan harrastuksen löytymisessä.

Ravitsemus

Perhehoitajat huolehtivat kodin ruokaluista. Tarvittaessa perhehoitajat voivat konsultoida ja hyödyntää perhehoidon tukityöntekijän osaamista.

Hygieniakäytännöt

Perhehoitajat huolehtivat kodin hygieniasta. Tarvittaessa perhehoitajat voivat konsultoida ja hyödyntää perhehoidon tukityöntekijän osaamista. Perhehoidon tukityöntekijät tapaavat perhehoitajia säännöllisesti perhehoitajien kotona ja pystyvät havainnoimaan perhekodin siisteyttä ja hygieniaa ja ottamaan sen puheeksi, mikäli hygieniakäytännöissä on parantamisen varaa.

Perhehoidon tukityöntekijät eivät tapaa perhehoitajia kipeänä (esim. flunssa tai vatsaoireet), vaan tarvittaessa tukitapaaminen siirretään tai toinen tukityöntekijä vastaa tapaamisen järjestyksestä, mikäli tuen tarve on akuutti. Myös etätapaamisen mahdollisuus otetaan huomioon, jos perhehoitaja tai perhehoitoon sijoitettu lapsi on pitkäaikaisesti sairaana.

Perhehoidon tukityöntekijöiden toimistolla on saatavilla käsidesiä ja toimisto- sekä tapaamistilat siivotaan säännöllisesti ulkopuolisen siivousfirman toimesta viikoittain. Tapaamistilojen pyykkihuolto on myös ulkoistettu.

Infektioiden torjunta

Tukityöntekijät ja toimistotilat: Espoossa ja Vantaalla toimistoilla noudatetaan kulloinkin voimassa olevia ohjeita esimerkiksi pandemia -aikana. Henkilökunta on ohjeistettu

suojaimeiden käyttöön. Etätyötä tehdään suositusten mukaisesti aina kuin mahdollista. Jokaisella työntekijällä on henkilökohtainen tietokone ja puhelin.

Siivous on järjestetty ostopalveluna, toimistotilojen siivous toteutuu viikoittain ja tarvittaessa siivouksien määrää lisätään. Epidemia-aikana henkilökunta huolehtii siitä, että omat työvälineet ja työpiste tulevat desinfioituiksi, mikäli samaa työpistettä käyttää useampi henkilö. SOS-Lapsikylällä on valmiussuunnitelma epidemioiden leviämistilanteisiin sekä ohjeistus suojaautumis- ja siivouskäytänteisiin.

Perhehoidon tukityöntekijät ohjaavat ja neuvovat perhehoitajia tarpeen mukaisesti epidemioiden leviämisen estämiseksi. Lisäksi perhehoidon tukityöntekijät käyttävät tarvittavia suojavaivusteita epidemioiden aikana ja kiinnittävät huomioita käsihygieniaan.

Hygieniayhdyshenkilön nimi ja yhteystiedot

HUS infektio- ja torjuntayksikkö, konsultaatio ja ohjeistukset pyydetään täältä keskitetysti.

Vantaa-Keravan hyvinvointialue, tartuntatauti- ja infektoiden torjuntayksikkö

Kielotie 11 D, 01300 Vantaa.

Vantaan perhekuntoutuksen hygieniatarvikkeista vastaa

Janne Karttunen / Lauri Holopainen, p 045 1262 300

Terveyden- ja sairaanhoito

Terveydenhuollon yhteystiedot löytyvät toimistosta ilmoitustaululta sekä kriisivalmiussuunnitelmasta. Kriisivalmiussuunnitelmasta löytyy myös ohje kuolemantapausten varalle.

Perhehoitajilla on kriisitilanteita varten käytössään SOS-Lapsikylän 24/7 puhelinpäivystys, mikä toteutuu Vantaan ympärivuorokautisen perhekuntoutusyksikön toimesta. Tukityöntekijät antavat perhehoitajille kirjalliset ohjeet kriisitilanteissa käytettävissä olevista numeroista ja palveluista, mm. sosiaali- ja kriisipäivystys.

Lapsen vanhemmat/huoltajat huolehtivat lapsen terveyden- ja sairaanhoidosta. Tarvittaessa työntekijät auttavat heitä tässä tehtävässään.

Pitkäaikaissairaiden lasten osalta noudatamme annettuja hoito- ja kuntoutusohjeita, kaikki lapsen kanssa toimivat työntekijät perehdytetään ohjeisiin. Kaikki oleellinen tieto on myös löydettävissä lapsen Nappula-kansiosta ja myös sairautta koskeva seuranta kirjataan sinne.

Vastuu sairaanhoidosta kuuluu terveydenhuollon asiantuntijoille esim. terveyskeskuksessa tai muussa hoitopaikassa.

Lääkehoito ja ensiapu

Perhehoitajat huolehtivat lasten lääkehoidosta ohjeistuksen ja reseptien mukaan. Tarvittaessa perhehoitajat voivat hyödyntää perhehoidon tukityöntekijän osaamista. SOS-Lapsikylän työntekijät eivät kuitenkaan jaa eivätkä annostele palvelussa olevien lasten lääkkeitä. Vastuu lääkehoidosta on aina lääkärillä. Organisaatiossa on laadittu yhteinen, turvallista lääkehoitoa ohjaava asiakirja, joka ohjaa myös perhehoidon tukityötä.

Perhehoidon turvallisen lääkehoidon suunnitelma löytyy Etelä-Suomen perhehoidon Teamsista ohjeet kansiosta ja on koko tiimin ulottuvilla ja tiedossa. Se on käsitelty tiimin kesken ja päivitetään vuosittain.

Lääkehoidon vastuuhenkilö on nimetty. SOS-Lapsikylän Niittykummun toimipisteessä vastuuhenkilö on sairaanhoitaja Asawer Al-Asadi. Kivistön toimipisteessä vastuuhenkilö on terveydenhoitaja Saija Linkovesi.

Yksiköissä on lisäksi ensiavun antamisen varalta olemassa lääkehiiltä, joditabletteja ja kyypakkaus, joita säilytetään lukollisessa lääkekaapissa. Ensiapuvalmisteiden turvallisen käytön varmistamisen keinot kuvataan yksikön lääkehoitosuunnitelmassa.

Monialainen yhteistyö

Perhehoidossa tehdään säännöllisesti paljon yhteistyötä asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja eri hallinnonalojen kanssa ja tämä vaatii paljon tiedonkulkua osapuolten kesken. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on viimesijaisessa vastuussa sijoitetun lapsen hoitokontakteista ja huolehtii niiden toteutumisen ja tarvittavien henkilöiden mukaan kutsumisen esim. nuorisopsykiatrian hoitokokoukseen. Perhehoidon tukityöntekijä on perhehoitajan tukena ja osallistuu tarvittaessa hoitokokouksiin jne. ja tekee tarpeen mukaan aktiivista yhteistyötä asianomaisten kanssa.

Yhteydenpitoa voidaan toteuttaa puhelimitse, osallistumalla tapaamisiin tai salatulla sähköpostilla. Tukityöntekijä tukee ja opastaa perhehoitajaa moniammatilliseen yhteistyöhön sijoitetun lapsen moniammatillisten verkostojen kanssa.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Osana asiakasturvallisuuden varmistamista on ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavan toimintayksikön tehtävä terveydensuojelulain 13 §:ssä säädetty ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen sisällöstä säädetään terveydensuojeluasetuksen 4 §:ssä.

SOS-Lapsikylällä on erillinen asiakasturvallisuussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain.

Palo- ja pelastusviranomaiset tekevät säännölliset tarkastukset toimitiloihin ja noudatamme tarkastuksessa annettuja ohjeita sekä tarvittaessa konsultoimme heitä. Henkilökunta kertaa alkusammutus- ja ensiaputaitoja säännöllisesti.

Tarvittaessa erikseen tilattava vartija varmistaa asiakastilanteiden turvallisuuden.

Henkilöstö

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Toimintayksikön henkilöstön riittävyyttä suhteessa asiakkaiden palvelujen tarpeisiin ja henkilöstövoimavarojen riittävyyttä varmistetaan säännöllisillä kuukausittaisilla tapaamisilla perhehoidon palveluvastaavan ja henkilöstön kesken. Näin palveluvastaava pysyy ajan tasalla niin asiakkaiden muuttuvista tarpeista ja henkilöstön jaksamisesta. Tarpeen mukaan henkilöstöresurssia kasvatetaan asiakasmäärän kasvun myötä mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman ennakkollisesti. Perhehoidon palveluvastaava ja lapsikylän johtaja tekevät tiivistä yhteistyötä, ja käyvät läpi perhehoitopalvelun ajankohtaista tilannetta myös henkilöstön osalta ja keskustelevat henkilöstön riittävyydestä suhteessa palveluissa olevien asiakkaiden määrään ja ajankohtaiseen tilanteeseen.

Henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan myös poikkeustilanteissa tukemalla henkilöstön jaksamista tarvittaessa työterveyden tuella ja tarpeen mukaan arvioidaan

sijaisten palkkauksen tarvetta. Perhehoidon palvelu on vahvasti suhdeperusteista työtä, jonka takia usein sijaistaminen on mielekkäämpää järjestää tiimin sisäisin järjestelyin, esim. niin, että perheelle nimetty sosiaalityöntekijä sijaistaa perheen tukityöntekijää.

Palveluvastaavien tehtävien organisointi on pyritty järjestämään siten, että lähiesihenkilöiden työhön jää riittävästi aikaa arvioimalla henkilöstön määrää ja palveluvastaavan työkuormaa säännöllisillä keskusteluilla lapsikylän johtajan kanssa. Lapsikylän johtaja tarvittaessa auttaa ja tukee palveluvastaavaa hankalissa tilanteissa ja tarvittaessa järjestee tämän työ- tehtäviä niin, että riittävä resurssi lähihenkilötyön tekemiseen varmistetaan.

Perhehoidon tiimissä työskentelee vuonna 2024: 1 palveluvastaava (VTM), 1 sosiaalityöntekijä (VTM tai YTM tutkinto) sekä 5 sosionomi AMK taustaista sosiaaliohjaajaa (perheiden tukityöntekijä) sekä 1 osa-aikaisesti työskentelevä sosionomi AMK taustainen ohjaaja tarpeen mukaisesti. Jokaiselle perheelle nimetään oma sosiaaliohjaaja tukityöntekijä sekä oma sosiaalityöntekijä, jotka yhdessä vastaavat perheelle tarjottavasta tukityöstä. Henkilöstön määrää arvioidaan suhteessa sijoitettujen lasten/ sijaisperheiden määrään ja vaativuuteen. Lisäksi käytössä on valtakunnallinen psykologi, jonka työpanosta käytetään tarpeen mukaan perhehoitajien tuki- ja kannattelutapaamisiin.

Henkilöstön rekrytointin periaatteet

SOS-Lapsikylä työnantajana varmistaa työntekijöiden riittävän kielitaidon sen myötä, että jokainen palkattu henkilö laillistettu ammatinharjoittaja, jonka koulutus on rekisteröity Valviran rekisteriin. Jokainen sinne kirjattu työntekijä on suorittanut suomalaisen koulutuksen, jonka koulutusvaatimuksiin kuuluu henkilön riittävän kielitaidon varmistaminen. Luonnollisesti myös työhaastattelussa työnantaja arvioi riittävää kielitaitoa.

SOS-Lapsikylällä on selkeät periaatteet laadittu rekrytointia varten ja palveluvastaavat ovat saaneet aiheeseen liittyvää koulutusta. Toimintavoista on sovittu, että palveluvastaava haastattelee sosiaalityöntekijätaustaiset hakijat yhdessä lapsikylän johtajan kanssa ja sosionomi taustaiset hakijat joko toisen palveluvastaavan tai tiimin nimetyn sosiaaliohjaajan kanssa. Hakijoilta katsotaan työtodistukset ja koulutustodistukset haastattelutilanteessa sekä Valviran rekisteristä tarkistetaan rekisteröintinumero ja hakijalta tarkistetaan aina rikosrekisteriote lasten kanssa työskentelyyn viimeistään henkilön aloittaessa.

Rekrytointissa otetaan huomioon työntekijän soveltuvuus ja luotettavuus työtehtäviin arvioimalla hänen työkokemustaan suhteessa tulevaan työtehtävään. Työhaastattelutilanteessa pyritään erilaisin kysymyksiin ja keskusteluihin käymään avointa dialogia työnvaativuudesta

suhteessa hakija osaamiseen ja valmiuksiin. Lisäksi kaikilta hakijoita pyritään mahdollisuuksien mukaan pyytämään suosittelijat, jotka kontaktoidaan ennen henkilön työsopimuksen solmimista, tällä keinoin pyritään varmistamaan henkilön soveltuvuutta ja luotettavuutta aikaisemman työkokemuksen pohjalta.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Uusien työntekijöiden perehdytyksestä on laadittu perehdytys suunnitelma, jonka toteutumisesta vastaa lähiesihenkilö, mikä on tässä tilanteessa perhehoidon palveluvastaava.

Uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytyksestä asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen huolehtii palveluvastaava luomalla yksilöllisesti henkilön työtehtävien vaatimusten mukaisesti. Perhehoidon tiimissä on käytössä nimetty mentori, niin että sosiaalityöntekijällä on sosiaalityöntekijätaustainen ja tukityöntekijällä toinen tukityöntekijän työtä tekevä henkilö mentorina, joka osaltaan perehdyttää työntekijän näihin tiettyihin työtehtäviin. Perehdytyksessä hyödynnetään SOS-Lapsikylän sähköistä oppimisympäristöä Kyläkoulua. Palveluvastaava perehdyttää yleisiin käytäntöihin ja huolehtii, että kaikki käyvät Kyläkoulussa olevat pakolliset koulutusohjelmat mm. uuden työntekijän perehdytysohjelma, joilla osaltaan varmistetaan kaikille tasavertainen perehdytys. Tukipalveluista huolehditaan työntekijöille tarvittava perehdytys muun muassa erilaisten SOS-Lapsikylässä käytössä oleviin järjestelmiin (Mepco, Nappula, työvuorovelho ja Salesforce) sekä laatu-dokumentteihin.

Kehittämispäällikkö huolehtii henkilökunnan ja perhehoitajien vuosittaisen täydennyskoulutussuunnitelman tekemisestä. SOS-Lapsikylä tarjoaa valtakunnallisia Teamsin välityksellä järjestettyjä koulutuksia, joka mahdollistaa laajan osallistumisen eri puolelta maata. Osa koulutuksista nauhoitetaan ja ne ovat perhehoitajien mahdollista katsoa haluamansa ajankohtanaan. Osa koulutuksista mahdollistamme lastenhoidon ja vertaistuen perhehoitajille koulutuksen yhteisellä live-katsomisella. Palveluvastaavat käyvät aina vuoden lopussa tiimien kanssa lävitse tiimien ja perhehoitajien ajankohtaiset koulutustarpeen toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä. Palveluvastaava toimittaa koulutustarpeet ja -toiveet kehittämispäällikölle. Henkilöstön täydennyskoulutusta varten räätälöidään vuosittain kattava koulutuskalenteri. Mahdollisuuksien mukaan henkilökunta osallistuu myös perhehoitajille tarjottuihin koulutuksiin. Vuosittain perhehoidon tiimi järjestää live-tilaisuutena järjestettävän koulutuksellisen yhteistyöpäivän, johon kaikki lapsikylän perhehoitajat saavat kutsun. Koulutuksessa yhdistyy koulutuksellinen ja vertaistuellinen tuki. Tukityöntekijät pyrkivät tukitapaamisilla motivoimaan perhehoitajia osallistumaan koulutuksiin ja pyrkivät suosittelemaan heille yksilöllisesti heidän tarpeitaan vastaavia koulutuksia.

Perhehoitajien koulutustoiveita myös kysellään ja ne pyritään ottaman huomioon koulutuksia suunniteltaessa. Henkilöstölle ostetaan myös ulkopuolista täydennyskoulutusta tiimin tarpeen mukaan mm. Pesäpuu ry:ltä. Lisäksi työnantaja pyrkii tukemaan henkilökunnan omaehtoista kouluttautumista.

Toimitilat

SOS-Lapsikylän toimitilat vastaavat Lain sosiaali- ja terveydenhuollon (741/2023) 8§ asettamia vaatimuksia.

SOS-Lapsikylä SOS-Lapsikylän toimitilat Espoon Niittykummussa ja Vantaan Kivistössä ovat lukittuja tiloja, joihin myönnetystä avaimista pidetään kirjaa. Tiloja ei käytetä ilman henkilökunnan läsnäoloa tai sopimusta ulkopuolisten toimesta. Espoon Niittykummussa on tapaamistila Lampi ja Vantaan Kivistössä tapaamistila Lumikvartsi, joita perheet voivat sopimuksen mukaan käyttää mm. lasten ja läheisten tapaamiseen tai lapsen sijaishoitoon. Näihin toimitetaan erikseen avain ja tehdään varaus tilasta. Tilojen käyttäjien kanssa käydään ennakollisesti lävitse tilojen käyttöön liittyvät säännöt ja tiloissa on myös tärkeät ohjeet ja omavalvontasuunnitelmat esillä. Yksikkökohtaisessa riskienhallintasuunnitelmassa on arvioitu kaikki käytössä olevat toimitilat.

Toimitiloissa on otettu huomioon asiakas- ja työntekijäturvallisuus, tietosuoja sekä mahdollisuus rauhalliseen työskentelyyn työn luonteen niin vaatiessa (esimerkiksi asiakastapaamiset, Teams-palaverit ja muu rauhallista työympäristöä vaativa työ).

Perhehoidossa turvataan lapsen oikeus omaan huoneeseen/tilaan jo varhaisessa vaiheessa kertomalla jo PRIDE-valmennuksen aikana, että lapsella on oikeus siihen ja perustelamalla tätä vaadetta perhehoitajille. Suunniteltaessa uutta sijoitusta palveluvastaava/sosiaalityöntekijä käy perheessä ja varmistaa ennakollisesti lapselle sopivat tilat. Sijoituksen edetessä myös lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä/hyvinvointialueen edustaja vierailee tulevassa sijaisperheessä ja varmistaa lapsen edun mukaiset tilat. Perhehoitajien kanssa käydään osana tukityötä keskusteluja aiheesta perhehoitajan kanssa esim. muutos- tilanteissa. Sijoituksen edetessä tukityöntekijä, osana tukityötä, valvoo lapsen olosuhteita ja mahdollisuutta ikätasoisesti vaikuttaa omiin asioihinsa ja tarvittaessa tekee reaktiivista valvontaa yhdessä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa, jos esiin nousee huolia aiheeseen liittyen. Perhehoitajien kanssa käydään keskustelua mm. siitä, että sijoitetun lapsen huonetta ei saa käyttää esim. lomituksessa olevalle lapselle sijoitetun lapsen ollessa pois, vaan lapsella on oikeus yksityisyyteen ja oman

tilan säilyttämiseen.

Perhehoitajia rekrytoidessa huomioidaan seuraavat perhehoitajien kotiin liittyvät asiat:

- Koti ei ole keskeneräinen ja mahdolliset kodin muutos- tai remonttityöt voidaan saattaa päätökseen ennen lapsen muuttamista perheeseen.
- Koti on pinta-alaltaan riittävän kokoinen kaikille siellä asuville sekä perheen suunnitelman perusteella tulevalle lapselle/lapsille.
- Kodissa tulee olla juokseva vesi, viemärointi sekä kodista tulee löytyä toimivat peseytymis- ja WC-tilat, jotka eivät sijaitse erillisessä rakennuksessa kodin muihin tiloihin nähden.
- Kodin lämpötilan tulee olla riittävä ja lämmitysratkaisu kodin osalta tulee olla turvallinen.
- Kodin tulee olla siihen nähden puhdas ja siisti, ettei kotona ole näkyvää likaa, hajuhaittoja roskia tai muuta selkeää epäsiisteyttä kuten kodin tiloissa kulkemista tai arjen toimintoja haittaavaa määrää tavaroita.
- Kodin sijainnin tulee mahdollistaa toimivat kulkuyhteydet päivähoidon, kouluun sekä harrastuksiin tai perheen vanhemmilla tulee olla mahdollisuus kuljettaa lapsia arjessa esimerkiksi harrastuksiin sekä muihin aktiviteetteihin.
- Kodin pihapiirin tulee olla turvallinen lapselle, ja mikäli koti sijaitsee vilkasliikenteisen kadun varrella tai veden äärellä, tulee kodin pihapiirin olla joko aidattu tai muilla ratkaisuilla lapsen kannalta turvallinen.
- Kodin sisustusratkaisujen tulee voida kestää tavallista lapsiperhe-elämää ja kotikäynnin yhteydessä on hyvä puhua siitä, onko perheessä ajateltu tehtävän joitakin muutoksia mahdollisen lapsen muuttaessa perheeseen.

Teknologiset ratkaisut

SOS-Lapsikylässä ei ole käytössä turva- ja kutsulaitteita. Espoon Niittykummun toimistotiloihin kuljettaessa käytetään sähköistä tunnistelätkää, jossa on jokaiselle työntekijälle yksilöity koodi. Tarvittaessa voidaan sähköisestä kulunvalvonnasta tarkistaa ja yksilöidä, kuka työntekijä tilaa on käyttänyt.

Terveystenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Apuvälineiden käyttö on varsin vähäistä SOS-Lapsikylä Etelä-Suomen perhehoidossa. Mikäli apuvälineiden käytölle on tarvetta niin niiden hankintaan, käytön opastukseen ja huolto-ohjeisiin pyydetään asiantuntija-apua esimerkiksi apuvälinelainaamosta. Mikäli sijoitetut lapset tarvitsevat perhehoitoperheissä apuvälineitä, voivat tukityöntekijät tarvittaessa auttaa perhehoitajia saamaan asiantuntija-apua ja ohjeistusta niiden hankintaan ja käyttöön.

Yksikössä ei ole terveydenhuollon laitteita eikä tarvikkeita.

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. SOS-Lapsikylässä on käytössä asiakastietojärjestelmä Nappula, johon dokumentoidaan yksilöllisesti jokaista lasta koskevat asiakastiedot. Sekä perhehoitajat että perhehoidon tukityöntekijät dokumentoivat perhehoitopalvelussa. Jokaisella Nappulaa käyttävällä työntekijällä ja perhehoitajalla on yksilölliset tunnukset ja salasana Nappula-asiakastietojärjestelmää. Työntekijän tai perhehoitajan päättäessä työskentelynsä tai toimintansa SOS-Lapsikylässä passivoidaan tunnukset.

Paperiset dokumentit säilytetään toimistolla lukon takana ja Nappulaa käytettäessä suljetaan pääsy järjestelmään esimerkiksi työtauon tai neuvottelun aikana, jotta estetään ulkopuolisten pääsy asiakastietojärjestelmän tietoihin.

Henkilöstöä koskevista muutoksista ja uusista toimintatavoista työntekijöitä tiedottaa palveluvastaava ja/tai lapsikylän johtaja. Pääsääntöisesti perhehoitajia tiedottavat perheen omat tukityöntekijät. Tarvittaessa myös palveluvastaava ja/tai lapsikylän johtaja tiedottavat suoraan perhehoitajia. Henkilöstömuutokset pyritään viemään lävitse mahdollisimman sujuvasti ja huolehtimaan hyvästä tiedonsiirrosta kaikkien osapuolten välillä.

Tietosuojaseloste on nähtävillä toimintayksikön ilmoitustaululla.

Asiakastyön kirjaaminen

Jokainen uusi työntekijä perehdytetään dokumentointiin Kyläkoulussa olevan pakollisen dokumentointikoulutuksen sekä kattavan perehdytyksen keinoin. Työntekijät perehdytetään asiakastyön kirjaamiseen kattavan perehdytyksen, mentoroinnin ja

täydennyskoulutuksen keinoin. Palveluvastaava vastaa laadukkaan kirjaamisen toteutumisesta yksikössä ja tarvittaessa tarjoaa tukea uudelle työntekijälle sen oppimiseksi. Yksikkö on sitoutunut tuottamaan mm. kausikoosteita lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sopimuksen mukaisesti ja niiden toteutumista valvotaan viimesijaisesti palveluvastaavan toimesta.

Asiakastyön kirjaaminen viipymättä ja asianmukaisesti varmistetaan henkilökunnan riittävällä perehdytyksellä ja asian tärkeyttä yllä pitämällä tiimin keskusteluissa ja niiden toteutumista valvotaan viimesijaisesti palveluvastaavan toimesta.

Perhehoitajat koulutetaan dokumentointiin osana tukityötä. Perhehoitajan aloittaessa hänen omat tukityöntekijänsä auttavat ja valmentavat tämän kirjaamiseen. Tukityöntekijät huolehtivat säännöllisien kausikoosteiden ja tarvittavien päivittäiskirjausten toteutumisesta sovitun mukaisesti. Tukityöntekijät tarpeen vaatiessa mallintavat ja auttavat perhehoitajien oppimaan asianmukaisen kirjaamisen tavan.

Toimintayksikössä varmistetaan se, että noudatetaan tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvä lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja ohjeita ja viranomaismääräyksiä riittävän koulutuksen ja perehdytyksen sekä ohjeiden laatimisen keinoin.

Henkilöstön ja mahdollisten harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta huolehditaan osana perehdytysohjelmaa, jonka apuna käytetään sähköistä koulutusalausta Kyläkoulua, jossa asiasta kattavat koulutukset ja ohjeet. Palveluvastaava vastaa näiden toteutumisesta.

Tietosuojavastaava: Sonja Valovaara-Annola, tietosuojavastaava@sos-lapsikyla.fi

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?

Kyllä X Ei ☐

SOS-Lapsikylässä on laadittu lastensuojelun asiakasrekisteriseloste, joka on nähtävillä osoitteessa www.sos-lapsikyla.fi/tietosuojaselosteet.

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Toiminnassa todetut kehittämistarpeet vuodelle 2024

-Parannetaan Vantaan Kivistön tapaamisasunnon turvallisuutta lisäämällä lukituksia keittiötilaan liittyen teräaseiden vaikeampaan saavutettavuuteen tilassa, missä toteutetaan lasten ja vanhempien tapaamisia.

-Perhehoidon työntekijöiden työskentelytilojen toimivuuden ja sujuvan työskentely kehittäminen sekä Espoossa että Vantalla yhdessä palveluvastaavan ja lapsikylän johtajan kanssa.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omaevalvontasuunnitelmaa seurataan henkilöstön kanssa tiimipalavereissa ja päivitetään aina tarpeen tullen. Toiminnassa todettuja kehittämistarpeita tarkastellaan systemaattisesti tiimipalavereissa ja tarkastellaan, onko palvelussa tapahtunut muutoksia, jotka johtavat omaevalvontasuunnitelman päivittämiseen. Omaevalvontasuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Omaevalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja.

Paikka ja päiväys Vantaalla 15.5.2024

Allekirjoitus Katri Kuusja KATRI KUUSA